

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Cap. V. Uidens autem turbas, ascendit in montem, [et] cu[m] sed isset,
accesserunt ad eum discipuli eius, [et] aperiens os suum, docebat eos
dicens. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsoru[m] est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

DE GLORIA ET HO-

NORE FILII HOMINIS LIBER .IIII.

ECCLÉSIA IN CANTICIS DILECTI

sui pulchritudinē prædicans dicit inter cetera. Oculi eius sicut columbæ super riuos aquarū, quæ lacte sunt lotæ, & resident iuxta fluentia plenissima. Quid est hoc dicere, nisi qd studia eius, q̄ diu in terra uisus est & cū hominib⁹ cōuerfatus est, sacræ semp̄ intēdebāt scripturę, sicut & in psalmo primo prædictum fuerat, sed in lege domini uoluntas eius & in lege eius meditabitur die ac nocte. Eiusmodi studia eius spiritum sanctū decuit ita significare, ut descenderet super eum in specie columbæ, quia in eo requieuerūt omnes spirituales gratiæ, & anima eius apertis cunctarū gra-

Cant. 5.
Studia Chri
in scripturis,
ut eas adim
pleret.

tarū oculis, residebat iuxta fluentia plenissima, id est cunctas cōtemplabatur, ut adimpleret ueritatis scripturas, quicquid de ipso in lege Moysi, & prophetis, & psalmis scriptū fuerat & quod cū magna reuerentia cogitandū nobis est, secundū dispositionem rerū quas medita- tabatur, habitū uel actiones suas disponebat exterius. Hinc est id qd post ea, quæ supra dicta sunt cōtinuo sequitur. **V**idens autem turbas, ascendit in montem, & cū sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius, & aperiens os suum, docebat eos dicens. **B**eati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cœlorū. **F**uturū quippe erat, nec ipsum latebat, & hoc sine dubio meditabatur, imò & (sicut quodā loco dixit) artabatur usq; dū p̄ficeretur, & ut ascenderet in cœlū, & ibi sederet ad dexterā maiestatis in excelsis, iuxta illud, ascendens in cœlū, captiuā duxit captiuitatē, siue illud, Dixit dñs dño meo, sede à dextris meis. Pulchre aut, qui ascēsurus erat in altitudinē cœli, ipse in montē, id est, excelsū terræ locū ascendit, quē uel Thabor uel quēlibet aliū in Galilæa montē excelsū oportet intelligi, quia post q̄ finiuit sermones suos, statim sequitur, cū aut introisset Capharnaū. In monte eiusmodi, uidens turbas, ascendit, quia futurū erat, ut uisus turbis, ascenderet (sicut iā dictū est) in altitudinē cœli. **Q**uid em̄ fecit hic tota uita sua, nisi q̄ uidit turbas? Vidit plane, uidit turbas generis humani, & nō quomocūq; uidit, sed ita ut miseriarū nostrarū careret experimentū, iuxta illud, Quoniā ipse cognouit figmentū nostrū, id est, ipse susceperat, & in semetipso expertus est, quia fragile est mortale corpus nostrū. Ita uidit, ut miserere, uerita miseris est, ut miserias nostras cōsolaretur, id est, beatitudinē salutis æternæ p̄ passionem & mortē suam nobis operaretur. Hoc factū, iamq; sedente eo ad dexterā patris, accessuri erant ad eū discipuli eius, uidelicet accessu mentis & profectu fidei, p̄seuerando in spe promissū qd̄ promiserat eis, & expectando promissionē patris, quam au distis (inquit) p̄ os meum, &c. Pulchre igitur sic factū, & sic dictū est, & cum sedisset accesserunt ad eū discipuli eius. **I**dem futurū erat, ut illic sedens ad dexteram patris, magis ac magis aperiret illis sensum, ut intelligerent scripturas, uidelicet docendo illos omnē ueritatem p̄ spiritum sanctum quem dedit illis, sicut promiserat. Eius rei congrua significatio est in eo qd̄ hic ait Euangelista, & aperiens os suū docebat eos, &c. Nunc iam literæ uel sermonis huius seriem ingrediamur. **A**periens (inquit) os suū, docebat eos, dicens. Beati pauperes spū quoniam ipsorum est regnū cœlorū. Huiusmodi locutio siue dictio, aperiens os suum, in secularibus literis pro uicio ducitur, & pleonasmus, id est, adiectio unius uerbi supuacua dicitur, ut illic. Sic ore locuta est. Neq; em̄ quisquā loquitur nisi ore, nec aliter loqui potest, nisi aperiat os suū. Porò in sacris literis, & maxime hic, nequaquā adiectio supuacua est, sed multū ad negotium p̄tinet, si illud os dñi cogites, qd̄ Euangelistā diuinū attendisse decet. Quod est illud os dñi, nisi scripturæ, p̄ quas nobis loquitur spūs dñi? **I**ste clausæ fuerant, clausæ (inquit) & signatę pro ratione t̄pis erant, & ut clauderent eas, ipi qui scripserunt, p̄ceptum dñi habebant. Exempli gratia. Tu aut Daniel claudes sermones, signa librū, usq; ad tēpus statutū & ad Esaiam. Liga testimonium, signa legem in discipulis meis. Quomodo uel quibus scripturæ Christum prænunciātes clausæ erant? **V**icq; spiritualia sic annunciando, ut carnalia sona-

CAP. V.

Lucæ. 12

Ephē. 4.

Psalm. 109

Quo Chrs ut

dic turbas

Psalm. 102

Actu. 1

Lucæ. 24.

Iohan. 16

Os dñi sacrę
scriptura est.

Os dñi ludęis
erat clausum

Danie. 12.

L. RVPERTI IN MATTHE. CAP. V.

nalia sonare uiderentur, illis præcipue, quorū carni subditus & terrenis cupiditatibus de-
 tus erat animus. Exempli gratia, Et dominabitur à mari usq; ad mare, & dabitur ei de au-
 ro Arabiæ. Hæc & his similia Iudæi legentes, aureâq; & gemmatâ Hierusalē terrenâ, reo-
 gnante Messia, se habituros sperantes, beatos putabant esse diuites, cæterisq; rebus ul-
 tis prosperatos, quibus mundus inaniter gaudet. Clausum ergo erat os dñi, id est, scriptu-
 ra, quæ est os dñi, nec nisi docente ipso, poterat eiusmodi os aperiri. In aperiendo quid pri-
 mū dixit: **Beati pauperes spiritu, quoniã ipsorū est regnum cœlorū.** **Beati mites,**
 quoniã ipsi possidebunt terrā. **Beati qui lugent,** quoniã ipsi consolabuntur. **Beati**
 qui esurunt & situnt iustitiã, quoniã ipsi saturabuntur. **Beati misericordes,** quoniã
 ipsi misericordiã consequentur. **Beati mundo corde,** quoniã ipsi deū videbunt.
Beati pacifici, quoniã filij dei vocabuntur. **Beati qui persecutionē patiuntur propter**
 iustitiã, quoniã ipsorū est regnū cœlorū. Hoc primū cecinit canticū beatitudinis cytha-
 ra gloriosa, cythara sonora & dulcis, cui tota erat & est insita musica patris, uniuersa sapien-
 tia dei, qui & dicebat ad eū iam dudū in propheta, Exurge gloria mea, exurge psalteriū &
 cythara. Octo chordis antiquitus cytharæ fiebāt, & q̄ p̄ primā eadē uox resonabat p̄ octa-
 uā, secundū musicæ naturale uim: quia t̄m̄ septē sunt discrimina uocū, & octaua uox eadē q̄
 prima est, q̄ cantoribus peritis, id est musicis, nō incognitū est, & q̄ nō minime delectat in
 ista beatitudinū cantilena, q̄ prima, eadē octaua sentētia est, quoniã ipsorū est regnū cœlo-
 rū. Celeberrima est apud doctores ferē oēs decantatio hæc octo beatitudinū, nec opus est
 ita & hoc sc̄dm̄ certā locutus est autoritatē scripturarū. ¶ Nā q̄ pauperes sp̄i uere beati sint,
 uel q̄ ipsorū sit regnū cœlorū, Abraham, Isaac & Iacob pro exēplo uel testimonio sunt,
 q̄ pauperes sp̄i fuerūt, sicut enarrat sacrę historiæ textus, & memorat ap̄tus. Cōfidentes (in-
 quit) q̄ peregrini & hospites sunt sup̄ terrā. Qui em̄ hæc dicūt, significant se patriã inquire-
 re, & siquidē illius meminisset de qua exierant, habebant utiq; tēpus reuertendi, nunc autē
 meliorē appetunt, id est cœlestē. Nōne hæc est paupertas sp̄is, nō appetere patriã in terris
 & humiliter expectare repositā in cœlis in manu dei. Ideo (inquit) nō confunditur uocari
 eorū deus. Parauit em̄ illis ciuitatē. Quid aliud est illa ciuitas, nisi regnū cœlorū? ¶ Quod
 mites uere beati sint, & q̄ ipsi possideant terrā, Moyses pro exemplo uel testimonio est, de
 quo ueridica dicit scriptura. Erat em̄ Moyses uir mitissimus sup̄ oēs hoies qui morabatur
 in terra, simulq; Iosue & Caleph qui tanq̄ mites nō detraxerūt terrē quā lustrauerāt p̄ qua-
 draginta dies, sicut detraxerūt immites aliq̄, q̄ exasperauerunt dñm, & iccirco possederūt
 eā, sed pleni alio sp̄i laudauerūt, & iccirco possederūt eā. Nō quidē Moyses possedit
 terrā, ad quā ingrediebatur Istraël possidendā, terrā trans Iordanē, terrā Chanaan, sed possede-
 dit & possidet terrā uiuentiū, quā solā in sp̄i psalmista suspirās, Crede (inquit) uidere bona dñi
 in terra uiuentiū, portio mea in terra uiuentiū. In hoc ipso q̄ terrā illā Chanaan nō possedit,
 mitis fuit, id est, semetip̄m non defendit, q̄ est mitis animi. Nā dicente sibi dño, q̄ in illā ter-
 rā non intraret, propter illud qd̄ acciderat ad aquas cōtradictionis, cōtinuo respondit. Pro-
 uideat dñs deus spiritūū omnis carnis hominē qui sit sup̄ multitudinē hanc, ne sit populus
 dñi sicut oues sine pastore. Et in sua quidē causā mitis fuit, in causā uero dei qualis fuerit,
 testat zelus, quo zelatus est pro reatu uituli, & hiatus terræ, qui Dathan & Abyron absor-
 buit, cū ille dixisset ad dñm, ne respicias sacrificia eorū. ¶ Quod lugentes uere beati sint, &
 q̄ ipsi cōsolabunt, testant gesta iudicū, q̄ post Moysen & Iosue fuerunt usq; ad Samuel,
 quorū luctum atq; clamorē, quo clamauerunt ad dominū, confitentes q̄ propter peccata
 sua traditi fuissent, & totiens traderent in manus gentiū, gloriōsæ consolationis subsequen-
 tes. Primus luctus illorū temporum loco quoq; nomen dedit, sicut scriptum est. Ascens-
 ditq; angelus dñi de Galgala ad locū flentium. Cur (inquit) hoc fecistis? Cūq; loqueret an-
 gelus dñi ad omnes filios Istraël, eleuauerunt uocē suā & fleuerūt, & uocatus est nomen
 loci illius flentium siue lachrymarū. Luctus ultimus luctus fuit Samuel, qui lugebat Sa-
 lem, sicut scriptū est. Pœnitit me (ait dñs) quod constituerim Saul regem, quia dereliquit
 me & uerba mea opere non impleuit. Cōtristatusq; est Samuel, & clamauit ad dominū
 tota nocte, & subinde, Veruntamen lugebat Samuel Saulem, quoniã dñm pœnitebat, q̄
 cōstituerat

Psalm. 71.

Psalm. 76. 107.

Beati pauperes spiritu.
Heb. 11.

Beati mites.

Num. 12.
Ibidem. 13. 14

Psalm. 26.
Psalm. 141.

Num. 27

Exodi. 32.
Num. 16.
Beati qui lugent

Iud. 2

I Reg. 11.

constituit eum regē. Dixitq; dominus ad Samuelē: Vsq; quo tu iuges Saul, &c. Consolationes, quibus illi iugentes consolati sunt, tam gloriose fuerunt, ut illi, quoq; per manus dñs clamantes ad se consolatus est, uocarent etiā saluatores, utpote saluatoris unici, saluatoris uenturi quandā uicē & typū gerentes, salute tēporali saluando Israël. Vltimus Samuel iugēdo talē consolationē cōsecutus est, ut missus à domino ungeret David regē, & salutis tēporalis ducē, & salutis æternæ fontē siue originē. i. patrē saluatoris Christi, nominatū post Abrahā secundū carnē. ¶ Quod esuriētēs & sitientes iustitiā beati sint, qd ipsi saturabunt, pro exēplo uel testimonio sunt propheta, uel filij propheta, & quicq; timentes dominū, qui sub regibus Israël, sub Achab & Iezabel & cæteris, qui prophetas domini occiderūt, & altaria suffoderunt, per loca deserta difflugentes & latitantes, egestate & fame afflicti sunt, quoq; Helias est notissimus, qui propter minas Iezabel fugitans, ambulauit in fortitudine unius cibi xl. diebus & xl. noctibus: de qualibus & Apostolus ingemiscēs loquitur: Circuerūt in montibus, in spelūcis, in spelūcis, & in spelūcis, & in cauernis terræ. Verē ergo beati, de quibus ita ueraciter annuntiat, dignus enim non erat mundus. Esuriebant & sitiebāt corporali esurie & corporali siti, propter iustitiā: esuriebant & sitiebāt spiritali esurie, & spiritali siti, ipsam iustitiā. i. Christū, quē expectabāt. Etenim quid faceret esuriēs & sitiēs, in eū qui tolleret sibi panē unicū uel potū necessariū? Vtiq; si posset occideret eū. Similes huic existimant sacerdotes & prophetas Baal Helias, unus uel notissimus esuriētū & sitiētū iustitiā. i. Christū. & iccirco occidit ex eis quadringētos & quinquaginta uiros, in die una, quia quantum in ipis erat, indignū faciebant populū Israël, cui secundū promissionē, quæ ad patres facta est, conferretur uel daretur Christus iustitia sempiterna. Hic unus uel præcipuus ex illis, postq; esuriuit & sitiuit mente iustitiā: postq; esuriuit & sitiuit corpore propter iustitiā, igno curru raptus est, & translatus in locū, ubi non esuriat neq; sitiāt: unde & pro argumēto satis est, ut credas uerū esse, quod ueritas loquit, beatos esse esurientes & sitientes iustitiā, quoniā ipsi saturabuntur. ¶ Quod misericordes uerē beati sint, quoniā ipsi misericordiā consequent, Abdias ille pro exēplo sit, qui misericors fuit, & misericordiā fecit, cū illis qui esuriebant & sitiebant iustitiā, ut supra dictū est: fugientes persecutionē regis Achab & impijssimæ Iezabel. Nunquid (ait ipse ad Heliā) non indicatū est tibi dño meo, quid fecerim, cū interficeret Iezabel prophetas domini, qd abscondiderim de prophetis dñi centū uiros, quinquagenos & quinquagenos in spelūcis, & pauerim eos pane & aqua. ¶ Dicitur hic fuisse tertius ille princeps quinquagenarius, cui peccit Helias dicēti: Homo dei noli despiciere animā meā, & anima seruoq; tuos, qui mecū sunt. Ecce descendit ignis de cælo, & deuorauit duos principes quinquagenarios primos, & quinquagenos qui cū eis erant. Sed nūc obsecro, ut miserearis animæ meæ. Misericordiā cōsequutus est, quia misericors fuit: neq; solūmodo, siue utcūq; misericordiā, uerē etiā gratiā magnā, uidelicet propheticā, cōpletumq; est in eo illud p Salomonē dictū: Qui pronus est ad misericordiā, benedicet: de panibus em̄ suis dedit pauperi. Postmodū enim relicto Ochoziaz regis ministerio, factus Helię discipulus, prophetauit: & hic ille esse perhibet, q in ordine xij. prophetarū quartus est. Ergo & ab eius exēplo uerē cōstat, beatos esse misericordes, qm̄ ipsi misericordiā consequent, itēq; uerē esse, qd alibi dictū est, qui recipit prophetā in nomine propheta, mercedē propheta accipiet. ¶ Quod mundi corde uerē beati sint, qm̄ ipsi deū uidebūt, deinde Daniel & Iocij eius pro exēplo sunt. Studeat eius ut esset mūdo corde, ex eo cognoscimus qd scriptū est: Proposuit autē Daniel in corde suo, ne pollueret de mensa regis, & de uino potus eius, & rogauit Eumichorū ppositū, ne contaminaret, & dixit: Tenta nos obsecro seruos tuos diebus decē, &c. Pueris autē his dedit deus scientiā & disciplinā in omni uerbo & sapiētia, Danieli autē intelligentiā omnīū uisionū & somniorū. Inter cætera, quæ uidit ille mūdo corde, maximū atq; pulcherrimū est, quod deū uidit, quō à mortali homine uideri potuit. Aspiciēbā (inquit) donec throni positi sunt, & antiquus dieq; sedit, uestimentum eius quasi nix candidū, & capilli capitis eius quasi lana munda. Aspiciēbā, & ecce in nubibus cæli quasi filius hominis ueniebat, & usq; ad antiquā dierū peruenit, & in conspectu eius obtulerunt eū, & dedit ei potestātē & honorē & regnū, & omnes populi tribus & linguæ ipsi seruient. Qui adhuc uiuens & mortalis sic propter mundiciam

Iud. 3
1. Reg. 16
Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam.
3. Reg. 19
Hebr. 11
3. Reg. 18
4. Reg. 1
Beati misericordes.
3. Reg. 8
Abdias.
4. Reg. 1
Prouer. 22
Marth. 10
Beati mūdo corde.
Dan. 1
Dan. 7

munditiā cordis uidit deū, quomodo uel q̄ foeliciter post hanc uitā uidet eum? Ergo in isto
 præsens testatur experimentū, beatos esse mundos corde, quoniā ipsi deū uidebūt. ¶ Quod
 pacifici beati sint, quodq; filij dei uocent̄ & sint, ipsi, qui hanc apertionē oris domini uiderūt,
 & hanc eius doctrinā præsentes audierūt, in semetipsis experti sunt. Nam ipsi sunt, & fuerūt
 primi pacifici, & ministri pfectæ pacis, utiq; pacis inter se & omnes homines. Quō inter se &
 omnes homines? Videlicet eo modo, ut sicut cætera omnia reliquerant, sequēdo principē
 pacis, ita ut arma materialia, cuncta belli uasa, de manibus illis excuteret idē princeps pacis,
 dicēdo ad unū uel primū ex eis Petrū: Conuerte gladiū tuū in locū suū. Nusq; omnino de
 inceptis arma belli attrahuerūt, nisi gladiū illū, gladiū spiritualē, qui est sermo dei, uisus &
 efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti. ¶ Beati illi haftenus nominati, scilicet & pau
 peres spiritu, & mites, & lugentes, & esurientes atq; sitientes, armis interdū bellicis uti sunt,
 & nihilominus beati fuerunt uel sunt, quoniā secundū tēpus pro dño & incluyi Machabæi,
 impios uia uitæ uētura aperiebāt, q̄ est Christus, uidelicet defendēdo arborē generis sui, ne
 pro uolūtate diaboli penitus à gētibus extirparet, de qua nascitur? erat fructus, sicut iam ple
 nius alio loco diximus: Tēpus belli (dicit Ecclesiastes) & tēpus pacis. Tēpus occidēdi & tē
 pus sanādi. Tēpus deniq; belli & tēpus occidēdi tūc fuit, magisq; expediebat occidere q̄ oca
 cidī, q̄n conabat̄ diabolus per impios homines exterminare radicē, de qua uentura sperabat
 semen, qd̄ Christus est, incipiēs per Pharaonē, qui pcepit omni populo dicens: Quicquid
 masculini sexus natū fuerit, in flumen projicite: quicquid feminei, reseruate. tandēq; Pha
 rao alter quidē in persona, sed idē in malitia persequēs recedentē Israel: Euaginabo (inquit)
 gladiū meū, interficiet eos manus mea. Mitissimus quidē (ut supra iam dictū est) erat Moy
 ses, sup omnes homines qui morabant̄ in terra: sed tamē libēter extēdit manū suā seuerā sup
 mare, ut reuerterent̄ aquæ ad Aegyptios super currus & equites eorū, & pro hoc facto glo
 riosum dño cātavit canticū, & ipse pugnauit & uicit Amorræū, & ultus est filios Israel de
 Madian. Cætera persequi nimis longū est. ¶ Hoc tantū erat demonstrandū, qd̄ tūc & exin
 de usq; dū nascēte Christo promissio impleret̄, tēpus belli & tēpus erat occidēdi, & qui bella
 uerūt & occiderūt, merito prædicant̄ in ecclesia dei, maxime David & incluyi Machabæi.
 Postq; aut̄ natus est Christus, tēpus cœpit esse pacis, & tēpus sanādi: quod ministeriū prio
 res susceperunt apostoli, & ecce beati pacifici, quoniā filij dei uocabunt̄, ait, & utiq; fratres mei.
 Vade, inquit, ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad patrē meū, & patrē uestrū. Quō pacis
 inter deū & homines ministri fuerūt? Missi à Christo resurgēte à mortuis & dicere, qd̄ an
 tea nusq; dixit, semel & iterū ac tertio, secundū Iohannē pax uobis, deus (aiunt) recōciliabit
 nos sibi p̄ Christū, & dedit nobis ministeriū recōciliationis. Quoniā quidē deus erat in Chri
 sto, mundū recōcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorū, & posuit in nobis uerbū recōci
 liationis. Pro Christo ergo legatiōe fungimur, tanq; de exhortate per nos: Obsecramus pro
 Christo, recōciliamini deo, & multa his similia. Et nota, quod in ordine beatitudinū septimo
 loco sabbatismus pacis est. ¶ Octaua beatitudo quā dicit, beati qui persecutionē patiuntur
 propter iustitiā, quoniā ipsorū est regnū cælorū: uniuersos cōplectitur, & pauperes spiritu,
 & mites, & lugentes, & esurientes & sitiētēs iustitiā, & misericordes, & mundicordes, & pa
 cificos: quia uidelicet omnes persecutionē passi sunt, & patiuntur quicunq; illos imitari uo
 lunt. Omnes enim (inquit Apostolus) qui pie uolunt uiuere in Christo Iesu, persecutionē
 patiuntur. Similiter promissio, quoniā ipsorū est regnū cælorū, quæ ipsa & prima & octaua
 est, cunctas interiores complectitur promissiones, quia uidelicet regnū cælorū, & terra est
 quam mitibus promittit, quoniā ipsi possidebunt terram: & consolatio, quam promittit lu
 gentibus, dicendo, quoniā ipsi consolabuntur: & saturitas, quam pollicetur esurientibus &
 sitientibus iustitiā, dicens, quoniā ipsi saturabuntur: & misericordia, quā spondet misericor
 dibus, quoniam ipsi misericordiā consequentur: & uisio dei, quā promittit mundicordibus,
 quoniā ipsi deū uidebunt: & gloria filiorū dei, quā pacificis pollicetur, dicendo, quoniā filij
 dei uocabunt̄. ¶ In beati tudinibus istis & si discipulos suos, qui præsentes aderant, non præ
 teriuit, sed eos quoq; tetigit, maxime dicēdo, beati pacifici: non tamen sic locutus est aut ita
 dixit, ut enuntiaret eis, qualem ad gratiam siue gratiæ gradum prædestinati fuissent atque
 uocati, quia non ad secundā personā uerba fecit, protinus autē in sequentibus facere incipit.

Beati

Beati pacifici.

Matth. 26

Eph. 6

Hebr. 4

Tempus belli
fuit ante natū
Christum.

Eccle. 3

Exo. 1

Exo. 15

Nume. 12

Exo. 14

Nume. 21

Nume. 31

Tempus pacis
post natum
Christum.

Iohan. 20

2. Cor. 3

Octaua beati
tudo omnes ali
as in se com
plectitur.

2. Timo. 3